

ACTE D'HOMENATGE AL POBLE MEXICÀ PER LA SEVA SOLIDARITAT AMB ELS REPUBLICANS EXILIATS (1939-2014)

Poc després de l'arribada del Sinaia a Veracruz, un altre vapor, el Winnipeg, va fer el mateix amb una altra destinació, un altre país americà, Xile. Havia sortit de França gràcies a les gestions, entre d'altres, de Pablo Neruda. El poeta en va parlar així: "La paraula Winnipeg és lleugera. Un mercant vell, amb la dignitat dels vaixells que han conegut els set oceans".

El Sinaia també és una paraula lleugera que descriu un buc que va fer un munt de singladures fins aquesta que avui commemorem. Una paraula i un nom que, finalment, ens parlen d'ideals, de lluita per aquests ideals, de solidaritat, de creences indestructibles en l'ésser humà. El Sinaia és un vaixell que va sortir de Seta, amb aquell "sostre tranquil" amb què Paul Valéry va definir el cel del port occità i que va arribar de manera festiva i acolorida a Mèxic, un país que va acollir amb franquesa i convicció l'exili republicà.

L'exili dels catalans i els espanyols va ser de moltes menes. Com sabeu perfectament, el pas pels camps de concentració de la costa rossellonesa va esdevenir una tortura, un extermini, una indignitat. Gràcies als esforços americans, algunes d'aquelles persones desprotegides, mancades del més elemental, van poder trobar una nova vida a l'altra banda de l'Atlàntic. Alguns, com ara Francesc Trabal, no van poder resistir la duresa de l'enyor. D'altres, com Pere Calders, contemplaven les negres perspectives: "Em veig obligat a fugir de tot el que estimo i tinc tanta ràbia i tanta pena que ploro amb els ulls ben secs i no em voldria gens morir-me", va escriure el novel·lista. Molts d'ells, com Anna Murià, com Agustí Bartra, com Xirau, com el mateix Calders, com Tísner, van ser capaços de dur a la pràctica el que va dir Núria Folch: "L'exili només era justificable si feies alguna cosa que al teu país no podies fer".

I és per això que cal agrair enormement les accions dutes a terme de manera molt especial a Mèxic.

Mèxic va significar la possibilitat de refer-se, de refer la vida i l'esperit. Una de les dones que esperava l'arribada del Sinaia a Veracruz descriu l'escena i explica com van arribar a la benvinguda dels exiliats amb "canastos llenos de fruta tropical para regalar a aquellos flacuchentos". Aquells afamats, aquells assedegats, no solament arribaven mancats del més elemental per sobreviure sinó del que realment era important, de la dignitat, tots aquells, a Mèxic, van tenir l'oportunitat de recuperar les ganes d'emprendre noves aventures.

Tots en som hereus. I tots, i més que ningú una institució com la Universitat, tenim l'obligació d'agrair el coratge dels mexicans i del seu president Lázaro Cárdenas. Abans hi havia hagut expedicions d'infants, els de Morelia, i d'altres vaixells, com el Siboney; després, més arribades, com les del Mexique i l'Ipanema. Noms que figuren en la memòria històrica d'un país, d'una convicció.

Avui, 75 anys després de l'arribada del Sinaia, diguem gràcies de nou. Fem com el que va dir Neruda del Winnipeg: "Que la crítica esborri tota la meva poesia, si vol. Però aquest poema, que avui evoco, no el podrà esborrar ningú".

Avui evoquem el poema del Sinaia i l'escalf dels mexicans envers Catalunya i la República, envers la justícia i la llibertat. I en quedarà constància, al si de la Universitat de Girona, amb la placa que ara mateix us convido a descobrir a l'exterior d'aquesta Facultat.

I a títol personal: Visca la democràcia i visca la república!

Moltes gràcies.

Dr. Sergi Bonet
Rector de la UdG

Girona, 13 de juny de 2014